

[Øllgaard]

Det sørgelige er, at det er de landmænd, som har ekstensiveret deres drift, det vil sige gjort det samfundsøkonomisk forkerte, der har gjort det privatøkonomisk rigtige og fået positive resultater. Medens de, der har gjort det samfundsøkonomisk rigtige, nemlig intensiveret, bygget, udvidet, eksporteret, altså i vid udstrækning har gjort det privatøkonomisk forkerte, har fået negative resultater. De har effektiviseret og effektiviseret, men disse muligheder er nu udtømt. Gevinsten var ringe, de er kørt fast, mange står til en tvangsauktion, og det kan og bør man ikke lukke øjnene for ude i samfundet.

Når det nu i så uhyggeligt omfang, som alle relevante tal viser, er de voldsomme omkostningsstigninger, især de voldsomme stigninger i rentebyrden, der vælter økonomien for de investerende landmænd, så burde det være indlysende, at det er mod omkostningsniveauet i almindelighed og renteniveauet i særdeleshed, der først og fremmest må sættes drastisk ind. Det er derfor dybt beklageligt, at regeringens helhedsplan af alle, også af regeringen selv, erkendes ikke at lægge op til en virkelig effektiv generel opbremsning.

Den helhedsplan, vi behandler i tinget i disse dage, og som jeg i øvrigt ikke skal kommentere, viser som så mange gange tidligere, at der fortsat er en skæbnsvanger forsinkelser fra de faktiske samfundsøkonomiske problemers indtræffen til socialdemokratiets vilje til at indse disse problemer og gøre noget ved dem. Hele erhvervslivet og i særlig grad de mest udsatte i landbruget sidder med smerten af denne forsinkelserpolitik.

Rentebyrden er altså, som alle tal viser, langt det største enkeltproblem for landbruget, fordi specielt husdyrproduktion er uhyre kapitalkrævende. Venstre er til enhver tid betænkelig ved for specielle ordninger for dele af erhvervslivet, men i den akutte situation, som mange investerende landmænd nu er bragt i, er der ingen vej uden om særlige lavt forrentede lån, hvis de hårdest trængte skal overleve som landmænd, hvis der overhovedet ønskes fortsatte samfundsgavnligt investeringer i husdyrsektoren.

Problemet med sådanne lån er for så vidt ikke den gode vilje, den har vi hørt om her, i hvert fald for et udsnit af dem, vi taler om. Problemet er finansiering, afgrænsning og administration af sådanne ordninger.

Finansieringen lader sig foretage over en kraftig udvidelse af rammerne for kurs- og rentesikrede udlandslån til dette formål, som så må modsvares af begrænsninger af den statslige lånoptagning til forbrugsformål. Administration og begrænsning af sådanne lån lader sig vel klare dels via de kriterier, der fastlægges, dels via lokale pengeinstitutter, der så igen må støtte sig på den faglige rådgivning. Afgrænsningen må formentlig ligge i, at sådanne lån kan tilbydes til alle, der har foretaget investeringer i udvidelse af husdyrproduktion over en given beløbsstørrelse efter et givet årstal. Vi erkender, at lånenettet, der skal udspændes, ikke skal konstrueres sådan, at det opfanger alle. Nogle vil falde igennem under alle omstændigheder, selvrisikoen skal være stor i et frit erhverv.

Lige så vel som det er en sum af fejlgreb med ideen om den ekstra skat på devalueringssbeløb som det hidtil mest tåbelige, der har skabt den problematiske situation, landbruget befinder sig i, lige så vel skal der en sum af rigtige foranstaltninger til for at vende udviklingen i gunstig retning. De væsentligste bidrag må være følgende:

Først og fremmest må al tale om speciel skat på landbrugsjord høre op, og den særbeskatning, landbruget har i forvejen, altså kapitalvindingskatten, må væk. Dernæst må inflationen bringes under fuldstændig kontrol, det vil sige, vi må bringe balance mellem vores produktion og vort forbrug. En drastisk og effektiv – med streg under effektiv – begrænsning af det samlede omkostningstryk er derfor et afgørende middel i inflationsbekæmpelsen.

Videre må rentebyrden straks lettes afgørende ved specielle foranstaltninger af den karakter, jeg har strejft, og på lidt længere sigt letter man denne rentebyrde gennem de generelle foranstaltninger. Det vil altså sige, at der snarest må etableres en ordning, hvorefter der kan omprioriteres og/eller tillægsfinansieres med K-lån til væsentlig lavere rente end den, der nu arbejdes med i den animalske produktion. Altså betydelig mere end en egentlig overlevelseshjælp el. lign. for dem, der står til en tvangsauktion. Samtidig må etableringsvilkårene forbedres væsentligt på en række områder.

Jeg har hermed nævnt nogle af de foranstaltninger, som i ganske særlig grad er fornødne. Men skal dyb pessimisme i landbru-